

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (ملازمات عقلیه)

ملازمات عقلیه

جلسه ۱۵۹

استاد رفعتی

ملازمات عقلیه:

یکی از ادله احکام شرعی از نظر علماء امامیه، «عقل» می باشد.

ادله بر احکام شرعیّه فرعیّه، چهار مورد است: کتاب، سنت، اجماع و عقل.

در مباحث حجّت، ان شاء الله وجه حجّت بودن عقل را خواهیم گفت؛ اما در اینجا، از تشخیص صغریات و مصادیق آنچه را که عقل به آن حکم می کند بحث می کنیم؛ به طوری که حجّیت عقل را مفروض و به صورت اصل موضوعی می پذیریم و به تعبیر دیگر: در اینجا از مصادیق احکام عقل، که خود یکی از ادله احکام شرعی محسوب می شود صحبت می کنیم و این بحث، نظیر طرح بحثی است که در مقصد اول (مباحث الفاظ) نموده و در آن از افراد اصالة الظهور که حجّیتش مفروض است سخن گفتیم و از حجّیت اصالة الظهور نیز در مباحث حجّت باید بحث کرد.

توضیح:

مسئله اول

اگر عقل به حسن یا قبح شیئی از نظر شرع حکم نمود، یا احیاناً دلالت کرد که فعل یا ترك آن لازم است؛ به هر طریقی از طرق و سببی از اسباب آتیه که ان شاء الله شرح آنها خواهد آمد که باشد، جای طرح این سؤال است که آیا: به این حکم عقلی، حکم شرعی نیز ثابت می شود یا نه؟

مسئله دوم

آیا عقل از طریقی می تواند به دست آورد که فلان شیئی مثلاً از نظر شرع حسن یا قبیح بوده و یا احیاناً فعل یا تركش شرعاً لازم است یا چنین اقتداری را ندارد؟